

зосередитись на перевірці обґрунтованості вимог тих платників, які заявляють до відшкодування великі суми.

3. Посилення кримінальної відповідальності за податкові правопорушення.

Література:

1. Валігура В. Інвестиційно-інноваційна спрямованість справляння непрямих податків в Україні / В. Валігура // Світ фінансів. – 2011. – № 1. – С. 144-157.

2. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

3. Сідельникова Л.П. Податкова система: навч. посіб. / Л.П. Сідельникова, Н.М. Костіна. – К.: «Видавництво ЛІРА-К», 2012 – 325 с.

Петро Кекіш

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к.е.н., доцент Годованець О.В.

МИТНИЙ КОНТРОЛЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ФІНАНСОВИХ ІНТЕРЕСІВ ДЕРЖАВИ

Модернізація та активізація соціально-економічного розвитку країни вимагає уточнення і розширення компетенції митних інститутів, посилення їх ключової ролі, яка є багатоаспектною – це не тільки зміна митних правил, порядку їх реалізації, але й організаційних структур, що проходило у процесі становлення і якісного зростання митних органів. Реалізація нових компетенцій у регулюванні митних відносин стала можливою завдяки новим інформаційним технологіям, модернізації митного законодавства і організаційної структури контролюючих органів.

Ефективна митна політика не можлива без адекватної системи митного контролю, а запровадження нових прийомів у роботі митних органів є результатом реалізації нової методології регулювання митних відносин, побудовою іншої системи взаємодії зі суб'єктами ЗЕД, яка ґрунтується на принципі вибірковості митного контролю.

Важливою задачею митного контролю виступає вжиття необхідних заходів, направлених на: 1) недопущення порушення вимог законодавства з питань державної митної справи суб'єктами ЗЕД; 2) забезпечення невідворотності покарання осіб, що порушують норми митного законодавства. Слід відмітити, що практика митного комерційного шахрайства набула значних масштабів, це пов'язано з недосконалістю застосовуваних методик митного контролю, недостатністю ресурсів для організації ефективної контрольної роботи. Це не тільки дало можливість для маніпуляцій з основними елементами митного оподаткування (митна вартість, код товару, країна походження товару та ін.), але й зумовило зростання обсягів тіньової економіки, які за приблизними розрахунками становили у 2012 р. від 26% до 45% обсягу офіційного ВВП [1].

Так, маніпулювання основними елементами митного оподаткування спричиняє значну втрату бюджету від податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції, особливо це стосується заниження митної вартості товарів. На підставі проведеного аналізу, А. Зарубницький і О. Рубцов висловлюють серйозну підозру стосовно існування різноманітних схем «шкідливих» для національної економіки, державного бюджету та міжнародного руху товарів [2, с. 93].

Митні адміністрації багатьох країн зосереджують адміністративні і регламентуючі аспекти роботи на товарах, що імпортуються, оскільки дана категорія підпадає під митне оподаткування. Однак, застосування контрольних заходів суцільним порядком відносно всіх суб'єктів ЗЕД і переміщуваних ними через митний кордон України товарів суперечить головному принципу Кіотської конвенції – спрощення митних процедур і скорочення часу на митне оформлення. Саме тому, новітня парадигма реалізації митної політики держави у напрямку спрощення митних процедур щодо міжнародних товаропотоків окреслила найважливіший принцип митного контролю – принцип вибірковості. Його сутність полягає у

тому, що при проведенні митного контролю фіскальні органи використовують ті форми митного контролю, які виступають достатніми для забезпечення дотримання норм митного законодавства.

Ланцюжок комплексного контролю, за переміщуваними товарами через митний кордон, представлений митним контролем і оцінкою ризиків як на етапі митного оформлення товарів, так і після їх випуску у вільний обіг. Такі основні елементи представляють постійний спільний процес для забезпечення безпеки, усунення порушень податкового і митного законодавства України, недопущення дублювання заходів контролю.

На сучасному етапі розвитку контролюючих органів важливе значення приділяється фінансовому пріоритету митного контролю, як важливого інструменту забезпечення митних доходів. З цією метою митниці використовують арсенал існуючих форм і методів контролю визначених митним кодексом. Особливе місце у процесі митного контролю відведено системі управління і аналізу ризиків, за допомогою інструментів якої митниці в праві сформувати і реалізувати повний комплекс контрольних заходів відносно товарів високої групи ризику. Це дозволяє виявляти порушення фінансового характеру та забезпечувати реалізацію принципу вибірконості. Такий підхід щодо здійснення митного контролю дозволяє зберегти оптимальний баланс між сприянням зовнішній торгівлі і забезпеченням фінансової безпеки держави, скороченням часу митного оформлення і перенесенням акценту на митний контроль після випуску товарів у вільний обіг.

Необхідність митного контролю за переміщуваними товарами спричинена багатьма чинниками фінансово-економічного і політичного характеру як на міжнародному, так і на національному рівнях. Відтак, митний контроль поняття багатоаспектне і стосується багатьох сторін економічного життя держави і суб'єктів господарювання, виступає складовою частиною сформованого державного організаційно-економічного механізму управління, представляє особливий вид діяльності фіскальних органів, у результаті якої забезпечується перевірка дотримання встановлених податковим і митним законодавством правил і зобов'язань, виявлення додаткових резервів збільшення митних надходжень до бюджету та забезпечення належного рівня дисципліни суб'єктами ЗЕД.

Література:

1. Рівень тіньової економіки в 2012 році становив 45 % ВВП [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economics.unian.ua/finance/791024-riven-tinovoji-ekonomiki-v-2012-rotsi-stanoviv-45-vvp-prasolov.html>.

2. Тіньова міжнародна торгівля: макроекономічна теорія та фіскальні наслідки для України: монографія / [Вдовиченко А. М., Зубрицький А. І., Рубцов О. М., Семир'янов Д. Я., Серебрянський Д. М.]; за заг. ред. Д.М. Серебрянського. – К.: Алерта, 2013. – 202 с.

Андрій Керничний

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник: к.е.н., доцент Василевська Г.В.

ПЛАТІЖНИЙ БАЛАНС ЯК ПОКАЗНИК ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Платіжний баланс є важливим показником ефективності економічного розвитку в усіх країнах. Цей документ відображає, наскільки держава технічно розвинена і конкурентоспроможна на світовому ринку. Необхідними умовами наявності збалансованого стану національної економіки (макроекономічної рівноваги) є прийнятні рівні основних макроекономічних показників (ВВП, інфляція та обмінний курс). Достатніми умовами макроекономічної рівноваги можна вважати проведення на основі стратегічної економічної політики держави структурних реформ, спрямованих на підвищення ефективності економічних відносин у національній економіці та, як наслідок, забезпечення стійкості рівноважного стану. Ті та інші обставини обумовлюють актуальність і своєчасність розглядуваної тематики.